

कार्यकारी अभियंता यांचे कार्यालय राष्ट्रीय महामार्ग विभाग

सत्यमेव जयते
महाराष्ट्र शासन

पीडब्ल्यूडी ग्रीन बिल्डिंग, उंटवाडी रोड, नाशिक - ४२२ ००२
फोन नं. ०२५३-२५७३२७० ईमेल-eehnashik@gmail.com

जा.क्र. रामविना/प्रशा-१/ १०५२ /२०२३

दिनांक : १६/०३/२०२३

प्रति,
उप वनसंरक्षक,
पूर्व विभाग नाशिक

विषय : साक्री-सटाणा-चांदवड-कोपरगाव-शिर्डी राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७५२जी चे (सेक्शन सटाणा ते मंगरुळ) कि.मी. ६४/१०० ते १०१/१४० मध्ये रुंदीकरण दुपदरीकरण /चौपदरीकरण उन्नतीकरण करणे जि. नाशिक

विषयांकित प्रकल्पासाठी Forest (Conservation) Act १९८० अंतर्गत भाबडबारी घाटातील वन क्षेत्राचे वळतीकरण करणेबाबत.

- संदर्भ :**
१. Ministry of Environment, Forest and Climate Change (Foret Conservation Division) File No.FC-११/५०/२०२०-FC dated २६/१०/२०२१.
 २. विभागीय कार्यालयाचे पत्र जा.क्र. प्रशा/नाशिक/वि.म.राक्र-१/३४०६/२०२२ दि. २३/०५/२०२१ व रामवि/ना/रेशा/४६६३/२०२२ दिनांक ०६/०९/२०२२.
 ३. उप वनसंरक्षक, पूर्व भाग, नाशिक यांचे पत्र जा.क्र.कक्ष-३/जमीन/सटाणा-मंगरुळ रस्ता ७.११७/६१४/२०२२-२३ दि. १/११/२०२२.
 ४. विभागीय कार्यालयाचे पत्र जा.क्र. रा.म.उपवि/नाशिक/प्रशा/२५७/२०२३ दि. १९/०१/२०२३.
 ५. उपवनसंरक्षक, पूर्व भाग, नाशिक यांचे कार्यालयाचे पत्र जा.क्र.कक्ष-३/जमीन/सटाणा-मंगरुळ रस्ता ७.११७/२४२३/२०२२-२३ दि. २७/०१/२०२३.
 ६. उप-अधीक्षक, भूमि अभिलेख, चांदवड यांचे पत्र जा.क्र. भूमापन/शिर्डी/कावि ५६.५७/भूसंपादन/राष्ट्रीय महामार्ग/क्र.७५२/२०२३ चांदवड जा.क्र. ५७० दि. २५/०२/२०२३.
 ७. उप-अधीक्षक, भूमि अभिलेख, देवळा यांचे पत्र जा.क्र.भूसंपादन/राष्ट्रीय महामार्ग/क्र. ७५२/२०२३ देवळा जा.क्र. ३१५/२०२३ दि. २७/०२/२०२३.
 ८. मे.एल.एन.मालवीया, इन्फ्रा प्रोजेक्ट्स प्रा.लि.यांचे पत्र क्र. ७७७७/२०२३ दि.१६/०३/२०२३.
 ९. उपविभागीय अभियंता, राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग,क्र.१,नाशिक यांचे पत्र जा.क्र.रा.म.उपवि/नाशिक/प्रशा/१३० / २०२३ दि. १६/०३ /२०२३

उपरोक्त विषयांकित सटाणा-देवळा-मंगरुळ-चांदवड रस्ता राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७५२ जी चा भाबडबारी घाटातील वनक्षेत्राचे वळतीकरणाचा प्रस्ताव या कार्यालयाचे संदर्भ पत्र क्र.२ अन्वये यापूर्वीच सादर करण्यात आला आहे. या अनुषंगाने प्रस्तावासंदर्भात आपले समवेत यापूर्वीच संयुक्त पाहणी करण्यात आली आहे. तद्नंतर संदर्भ पत्र क्र.४ च्या पत्रान्वये संयुक्त पाहणी दरम्यान उपस्थित मुद्द्यांचा शोरेपूरता अहवाल D.P.R. Consultant यांच्याकडून प्राप्त झाल्यानंतर आपले कार्यालयाकडे सविस्तर अहवाल सादर करण्यात आला होता व प्रस्तुत पत्रामध्ये विषयांकित रस्ता हा स्वातंत्र्य पूर्व काळापासून अस्तित्वात असल्याचे विविध पुरावे दाखले देण्यात आले आहे. त्यामुळे रस्ता वळतीकरणाचे वन क्षेत्र हे कमी करून फेर अहवाल सादर करण्यात आला होता. त्यानुषंगाने आपले कार्यालयाचे संदर्भ पत्र क्र.५ अन्वये वनहद्दीतील महामार्गाच्या क्षेत्राचा

Dr. R. L. D. S.
16/03/23
- Clerk to the
Off. Conservator of Forest
East - Nashik

दर्जा "वन" असल्याची बाब नमुद करण्यात आली आहे. त्यास वन (संवर्धन) १९८० च्या तरतुदी लागू असल्याने म्हटले आहे. व या कार्यालयाकडे diversion Area Statement बाबत मागणी करण्यात आली.

सदरचे अनुषंगाने या कार्यालयाने उपअधीक्षक, देवळा व चांदवड, भूमी अभिलेख (Land Record) कार्यालयाकडे रस्त्याची मालकी बाबत शहानिशा केली असता त्यांचे संदर्भ पत्र क्र. ६ व ७ चे प्राप्त अहवालानुसार, अस्तित्वात असलेल्या विविध पुराव्याच्या व संदर्भ पत्र क्र.१ च्या अनुषंगाने खालील बाबी पुनश्च सादर करण्यात येत आहे.

- १) सदर रस्ता हा स्वातंत्र्य पूर्व काळापासून अस्तीत्वात असून रस्त्याच्या दोन्ही बाजुस वनक्षेत्र आहे तसेच रस्त्याची रुंदी ही पूर्वी पासूनच २२ ते २४ मीटर आहे, त्याबाबत रस्ता अस्तीत्वासंबंधी पुरातनकाळातील जुने अभिलेखांच्या नकला टिपण, उतारा, गटाचा नकाशा उपलब्ध करून दिले आहे. (सोबत जोडण्यात येत आहे.)
- २) प्रस्तुत महामार्ग हा देवळा व चांदवड तालुक्यातून गेलेला असून भवाडे व खेलदरी गावाचा गट नं. व पूर्वीचे सर्व्हे नंबर नकाशात स्पष्टपणे दर्शविलेले आहे. तसेच सदरचा रस्ता हा मौजे खेलदरी व मौजे भावडे या गावातून जात असून त्याची रुंदी अंदाज २२ ते २४ मीटर असल्याचे नकाशा व मुळ अभिलेख पाहता दिसून येत असून त्याबाबत नकाशा व जुने अभिलेख टिपण, उतारे यात स्पष्ट दर्शविलेला आहे. (नक्कल टिपण उतारा, गटाचा नकाशा सोबत जोडण्यात येत आहे.) भूमि अभिलेख कार्यालयामार्फत गटस्कीम योजनेपूर्वी सर्व्हे नंबरचा गाव नकाशा व गटस्कीम योजनेनंतर गटाचा गाव नकाशा यात देखील रस्ता स्पष्टपणे दर्शविलेला आहे.
- ३) साक्री-सटाणा-चांदवड-कोपरगाव-शिर्डी राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७५२जी "भारतीय रस्ते महासभेच्या (Indian Road Congress) चे मुंबई योजना" अन्वये रस्ते विकास योजना १९६१-१९८१ नुसार राज्य मार्ग क्र. १७ होता. म्हणजेच सदर रस्ता १९६१ पासून राज्य मार्ग दर्जाचा आहे.
- ४) महाराष्ट्र शासनाचे Gazetteers विभागाद्वारे नाशिक जिल्ह्यासाठीच्या अधिसूचना The executive editor & Secretary, Gazetteers dept. महाराष्ट्र शासन मुंबईने प्रथम आवृत्ती १८८३ सुधारीत आवृत्ती १९९४ मध्ये प्रसिद्ध करण्यात आली त्यात देखिल साक्री-सटाणा-चांदवड-कोपरगाव-शिर्डी रस्ता महत्वपूर्ण राज्यमार्ग बाबतचा उल्लेख करण्यात आलेला आहे. सोबत नाशिक जिल्ह्याचे Gazettee जोडले आहे.
- ५) प्रस्तुत साक्री-सटाणा-चांदवड-कोपरगाव-शिर्डी हा रस्ता १९६१-८१ मध्ये तयार करण्यात आलेल्या भारतीय सर्वेक्षण विभागाच्या प्रसिद्ध टोपोशिट वर सुध्दा दाखविण्यात आलेला आहे, (सोबत टोपोशिट जोडले आहे.)
- ६) Ministry of Environment, Forest and Climate Change (Forest Conservation Division) संदर्भ पत्र क्र.१ यात खालीलप्रमाणे नमुद आहे.

"If the ownership of land vests with MoRT&H/NHAI/State road constructing agency, it is not a 'forest' as per Government records and the same land is under 'non-forest use' before 25th October 1980, then provisions of Forest (Conservation) Act 1980 would not apply"

उपरोक्त महसूल विभागाचे व सा.बां.विभागाचे शासकिय दस्तावेज लक्षात घेता सदर वन हद्दीतील रस्ता हा १९८० पूर्वीपासूनच सा.बां.विभागाचे मालकीचे राज्यमार्ग क्र.१७ हा २२.०० ते २४.०० मीटर रुंदीचा रस्ता अस्तीत्वात आहे व त्याचा वापर १९८० पूर्वी "बिगर वने" म्हणून वापर होता. तसेच प्रस्तुत संदर्भ पत्र क्र.६ व ७ नुसार उप-अधीक्षक,भूमि अभिलेख कार्यालय मार्फत प्राप्त अहवालानुसार प्रस्तुत रस्त्याची सा.बा.विभागाची हद्द स्पष्टपणे दिसत आहे त्या नुसार १९८० पूर्वी सदर रस्त्यावर खडीचा थर, डांबरीकरण, दोन्ही बाजुस मुरुम बाजुपट्ट्या, कच्च्या गटारी व संरक्षण भिंत इ. अस्तीत्वात आहे. यासर्व बाबी लक्षात घेता रस्त्याचा वापर १९८० चा कायदा अस्तीत्वात येण्यापूर्वी बिगरवने म्हणून होत असल्याचे महसूल विभागाच्या भूमी अभिलेख कार्यालयाने मान्य केल्याने सदर रस्त्याला वन (संवर्धन) १९८० च्या तरतुदी लागू होत नाही व तसेच उपरोक्त प्रस्तावाबाबत मा. प्रधान सचिव (वने) मंत्रालय यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या दि.०६/०३/२०२३ रोजीच्या बैठकीत (VC) देखील देण्यात आलेल्या सुचनेनुसार प्रकल्प यंत्रणेने Forest Conservation Act 1980 अंमलात येण्या अगोदर रस्ता अस्तित्वात असल्याचे पुरावे दिल्यास वन (संवर्धन) १९८० च्या तरतुदी लागू होणार नाही अश्या स्पष्ट सूचना दिलेल्या आहेत.

तथापि प्रस्तुत रस्त्याचे वनलांबीत एकुण दोन भागात भौमितीक वळण सुधारणा अंतर्गत (Realignment) समाविष्ट असल्याने वळतीकरणाची आवश्यकता आहे. त्यानुसार प्रस्तुत वळतीकरणाचे क्षेत्र DPR Consultant यांनी संदर्भ पत्र क्र.८ अन्वये सादर केलेल्या नकाशानुसार खालीलप्रमाणे नव्याने सादर करण्यात येत आहे.

अ. क्र.	रस्ता प्रकार	Realignm ent	पुनर्संरिख न क्षेत्र असलेले गाव व तालुका	Patch	सर्व्हे नं/गट नं.	कंपार्टमेंट नंबर	वन हद्दी		एकुण अंतर (मी.) (Length of Realign ment)	एकुण रुंदी (मी.) (width of Realignm ent)	एकूण भूसंपाद नाचे प्रस्तावि त क्षेत्र (हे.)	एकूण भूसंपादना चे प्रस्तावित क्षेत्र (मि.)
							पासुन	पर्यंत				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१		Realignm ent No. १	भवाडे ता.देवळा	P1	११०	३२४	९०/८१८	९१/१४०	३२२	३०.००	०.९६६	९६६०.००
				P2	११०	३२४	९१/२१०	९१/४६०	२५०	१२.००	०.३०	३०००.००
२	राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७५२ जी	Realignm ent No. २	भवाडे ता.देवळा	P3	११०	३२४	९२/७४०	९२/८०९	६९	३०.००	०.२०७	२०७०.००
			खेलदरी ता. चांदवड	P4	५५	१६५	९२/८०९	९२/८५०	४१	३०.००	०.१२३	१२३०.००
							एकुण		६८२.००		१.५९६	१५९६०

हे आपले माहितीस्तव व पुढील कार्यवाहीस्तव सविनय सादर करण्यात येत आहे.

- सहपत्र:- १) संदर्भाय पत्र क्र. ६ व ७.
 २) जुने अभिलेखांच्या नकला, टिपण उतारा, गटाचा नकाशा.
 ३) वळतीकरणाचा सुधारित नकाशा.
 ४) KML file

कार्यकारी अभियंता,
 राष्ट्रीय महामार्ग विभाग
 नाशिक

प्रत :- अधीक्षक अभियंता, रा.म.मंडळ, पुणे यांना माहितीस्तव सविनय सादर.

प्रत :- उपविभागीय अभियंता, राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग, क्र.१, नाशिक यांना माहितीस्तव व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीस्तव रवाना.

प्रत :- मे.एल.एन.मालवीया, इन्फ्रा प्रोजेक्ट्स प्रा.लि.भोपाल (M.P) पिन कोड- ४६२०११ यांना माहितीस्तव व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीस्तव रवाना.